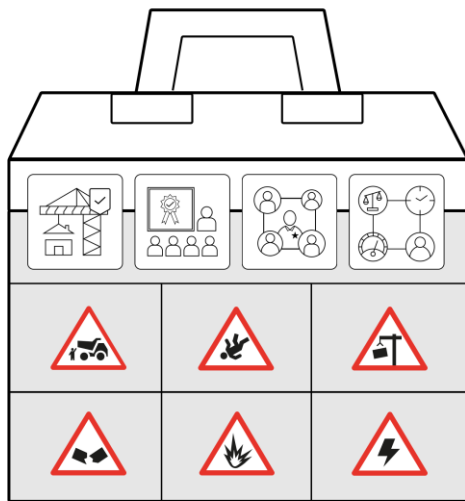

SFS BA – STRATEGI

2025 - 2030

SAMMENDRAG

Formålet er å arbeide for en sikker og skadefri bygge- og anleggsnæring. Arbeidet skal skje gjennom samarbeid og tillit mellom aktørene i næringen og andre aktører som påvirker HMS i næringen. Stiftelsen kan arbeide med problemstillinger knyttet til ulykker, arbeidsrelatert sykdom/helseplager og seriøsitet. SfS BAs fire strategiske fokusområder er lederskap og kultur, kunnskap og kompetanse, felles arbeidsmetodikk og rammebetingelser.

Lene Jønsson

Innhold

Om SfS BA.....	2
Om bransjen	3
Mål og tiltak innen SfS BAs fokusområder	4
Lederskap og kultur.....	4
Kunnskap og kompetanse	4
Felles arbeidsmetodikk	5
Rammebetingelser	5

Om SfS BA

Formålet er å arbeide for en sikker og skadefri bygge- og anleggsnæring. Arbeidet skal skje gjennom samarbeid og tillit mellom aktørene i næringen og andre aktører som påvirker HMS i næringen. Med aktørene i næringen mener vi blant annet byggherre, prosjekterende, utførende, myndigheter, bransje- og arbeidstakerorganisasjoner, leverandører og FOU. Stiftelsen kan arbeide med problemstillinger knyttet til ulykker, arbeidsrelatert sykdom/helseplager og seriøsitet.

En sikker og skadefri
bygge- og
anleggsnæring

Skader og ulykker fordeler seg på mange typer hendelser og skyldes komplekse sammenhenger mellom direkte og bakenforliggende årsaker. Skal vi skape en skadefri bygge- og anleggsnæring, betinger dette gode systemer, god kompetanse og gode holdninger i alle ledd. Det å unngå skader krever både at den enkelte part tar et selvstendig ansvar og at vi gjennom gjensidig involvering skaper en kollektiv innsats fra alle i næringen. Et samarbeid for sikkerhet!

SfS BA skal være et samarbeid om konkrete problemstillinger som er viktig for den enkelte bedrift/organisasjon og for fellesskapet. Gjennom å forutse risiko, dele erfaringer og øke kunnskapen om hvordan vi kan jobbe sikkert, kan vi gjøre en forandring. Partnerne i SfS BA forplikter seg til å samarbeide om praktiske verktøy og får gjennom dette tilgang til faglige nettverk og økt kompetanse.

Samarbeid for Sikkerhet i Bygg og Anlegg ble etablert som stiftelse i 2019, og er en videreføring av idegrunnlaget fra «Charteret for en skadefri bygge- og anleggsnæring» som ble etablert i 2014. Stiftelsen ble etablert med en egenkapital basert på tilknytningsavgift fra partnerne, mens arbeidet i stiftelsen har vært finansiert gjennom eksterne prosjektmidler, egeninnsats og bidrag fra sentrale aktører i næringen.

Om bransjen

Bygg og anleggsnæringen er en av Norges største fastlandsnæringer, med aktivitet i hele landet. Antall sysselsatte pr 4. kvartal 2023 var 241 241. Næringen består av mange små og mellomstore bedrifter. Om lag 1/4 av de sysselsatte er ansatt i virksomheter med færre enn ti ansatte og 2/3 er ansatt i virksomheter med færre enn 50 ansatte (Sintef: Gjengangerrapporten 2024). Det er derfor store forskjeller i hvilken kapasitet og kompetanse bedriftene har til å jobbe systematisk med helse, miljø og sikkerhet.

Bygg og anlegg er en av de mest ulykkeutsatte næringene i det norske arbeidslivet, både med tanke på arbeidsskader og arbeidsskadedødsfall. I perioden 2013-2022 var det 79 dødsfall innen bygg og anlegg, det utgjør i snitt 8 dødsfall hvert år.

I en analyse av arbeidsskadedødsfall 2017-2022 fant Arbeidstilsynet

- 32 prosent av ulykkene skjedde i forbindelse med byggearbeid (oppføring av ny bygning og spesialisert byggearbeid)
- 28 prosent skjedde i forbindelse med transport, inkludert opplasting eller forflytning av anleggsmaskiner eller kjøretøy
- 27 prosent skjedde i forbindelse med anleggsarbeid inkludert spesialisert anleggsarbeid
- 11 prosent skjedde i forbindelse med vedlikehold

De arbeidsoperasjonene som førte til flest dødsulykker var opplasting eller forflytning av anleggsmaskiner, anleggsutstyr eller kjøretøy og montering av bygningselementer.

Antall arbeidsskader er i underkant av 3000 pr år. Det er særlig fire arbeidsoperasjoner som peker seg ut når det gjelder skader:

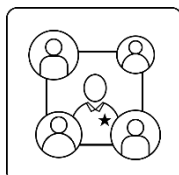
- Arbeid med håndverktøy eller lett utstyr
- Gange eller annen forflytning (inkl stige eller trapp mm)
- Manuell løfting, bæring, lasting og lossing
- Arbeid med manuelt utstyr

Det skjer flest arbeidsskader i aldersgruppen 25 – 39 år, mens det er flest arbeidsskadedødsfall i aldersgruppen 40 – 54 år.

Tall fra Levekårsundersøkelsen om arbeidsmiljø 2022 viser videre at bygge- og anleggsarbeidere rapporterer om høyere forekomst av armvibrasjoner, sterk støy, innånding av ulike typer støv, røyk og kjemikalier, hudkontakt med oljer eller avfettingsmidler, arbeid med hendene over skulderhøyde og tungt fysisk arbeid sammenliknet med gjennomsnittet for alle næringer. Når det gjelder helseplager, viser tallene at sysselsatte innenfor bygge- og anleggsvirksomhet rapporterer om høyere forekomst av rygg- og armsmerter, luftveisplager, nedsatt hørsel og arbeidsskader med fravær enn gjennomsnittet for alle sysselsatte gjør.

Mål og tiltak innen SfS BAs fokusområder

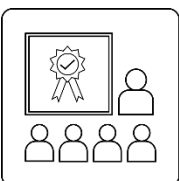
SfS BAs fire strategiske fokusområder er lederskap og kultur, kunnskap og kompetanse, felles arbeidsmetodikk og rammebetingelser. De fire områdene er gjensidig avhengig av hverandre og ofte overlappende. Tiltak innen områdene, prioriteres med vekt på eksisterende kunnskap om gjengangere ved alvorlige ulykker og helseplager, i næringen.

Lederskap og kultur

Gjennom vårt arbeid med lederskap og kultur ønsker vi å bidra til at arbeidsmiljø og sikkerhet er integrert i alle steg av byggeprosessen, og at læring og forbedring er sentrale elementer.

Effektmål	Tiltak
Arbeidet skal bidra til • at sikkerhet, helse og arbeidsmiljø er integrert i alle steg av byggeprosessen • kunnskapsutvikling innenfor sikkerhetskultur	• Tilby en felles møteplass for topplederne som representerer byggherrer, prosjekterende og utførende • Utvikle veiledere og verktøy for at bedriftene aktivt skal kunne jobbe med og utvikle eget arbeid med sikkerhet, helse og arbeidsmiljø • Spre kunnskap og veilede om prinsippene i HOP (Human and organisational performance)/Sikkerhet, lederskap og kultur

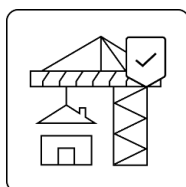

Kunnskap og kompetanse

Gjennom vårt arbeid med kunnskap og kompetanse skal vi samle og dele kunnskap om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø og identifisere og fylle kunnskapshull.

Effektmål	Tiltak
Arbeidet skal bidra til at • næringen får nødvendig kunnskap og innsikt for å skape trygge arbeidsplasser • næringen har felles forståelse for håndtering av de største fareområdene, sikker adferd og	• Arrangere fysiske og/eller digitale møteplasser for kunnskapsdeling innen prioriterte risikofaktorer og prioriterte deler av næringen • Dele læring etter hendelser • HMS-konferansen i bygg og anlegg (i samarbeid med EBA)

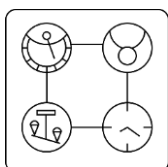
gjengangere ved skader og ulykker på bygge- og anleggsplasser - næringen får kunnskap om årsaker til arbeidsrelaterte helseplager og forebyggende tiltak - SfS BA er en arena for deling av erfaringer og kunnskap	- Gjøre kursene Prosjekt Fareblind og Farlige mønstre kjent i hele næringen, og jobbe for at disse skal være obligatoriske for alle som skal utføre arbeid på en bygge- eller anleggsplass - Delta i SIBA og bidra med innspill til relevante forskningstemaer - Samarbeide og samordne arbeidet med IA-bransjeprogram i bygg og anlegg
--	---

Felles arbeidsmetodikk

Utvikling av veiledere og "verktøy" skal skje i arbeidsgrupper, som er bredt sammensatt av aktørene i næringen. Dette skal bidra til innsikt i og forståelse for de ulike aktørenes perspektiver og oppgaver. Felles veiledere som fremmer god praksis bidrar til å etablere like "trafikkregler" og sikker arbeidsmetodikk.

Effekt mål	Tiltak
Arbeidet skal føre til at SfS BA har påvirket til bruk av felles arbeidsmetodikk for bedre SHA/HMS	- Utvikle felles veiledere som fremmer god praksis og felles arbeidsmetodikk - Bidra til implementering av veiledere gjennom å arrangere møteplasser for erfarings- og kunnskapsdeling

Rammebetingelser

Gjennom vårt arbeid med rammebetingelser anerkjenner vi at premissene for en sikker produksjon i utførelsesfasen i stor grad er avhengig av kompetente bestillere, prosjektert løsning og forsvarlige tidsrammer (byggetid).

Effekt mål	Tiltak
Arbeidet skal bidra til - felles forståelse av relevant regelverk - harmoniserte krav og oppfølging av disse - økt bestillerkompetanse knyttet til SHA/HMS i alle ledd i verdikjeden - bestiller etterspør hvordan kontraktspart jobber proaktivt med HMS - at bestillers arbeid kjennetegnes av tidlig involvering, oppfølging og støtte for løsninger	- Utvikle veiledere som fremmer bruk av proaktive indikatorer - Skape forutsetninger for god bestillerkompetanse i alle ledd i verdikjeden - Harmonisering av kontraktsvilkår og krav knyttet til SHA/HMS